

Izhaja ob 4 jutraj.

Stane mesečno 10— Din
za inozemstvo 20— „

Oglasi po tarifu.

Uredništvo:

Miklošičeva cesta št. 16/L
Telefon št. 72

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo, prosveto in politiko.

Upravišтво:

Ljubljana, Prešernova
ul. št. 54. Telef. št. 36.

Podružnice:

Maribor, Barvarska ulica
št. 1. Tel. št. 22.

Celje, Aleksandr. cesta.

Račun pri pošt. čkov.
zavodu št. 11.842.

Ljubljana, 4. avgusta.

Grki se hočejo polastiti Carigrada. To je najnovejša evropska senzacija in ljudje strne čitajo poročila o izvidnih bojih med Grki in Turki pri slavni Cataldži.

Čuden narod so ti Grki. Armada jim ni veliko vredna, v poštev pridejo kot uporabni vojski samo otočani (posebno Krečani), medtem ko so Grki iz prave Grčije kot vojski še veliko slabši kot Italijani ter so bili dosedaj še vedno pogumni v beg. Vedno so pa imeli naravnost nečuvno srečo, vse njihove vojne so spremljala srečna naključja, ugodne mednarodne politične situacije in Grška je žela navzlic porazom na bojnem polju lepe uspehe, vedno se je teritorialno povečavala.

Neusmiljeno so jih naklestili leta 1897. Turki pri Larisi, ko so šli Grki v boj za Kreta. Navzlic popolnemu vojnemu porazu so Grki dosegli pri tej priliki — avtonomijo Kreta, ki se je pozneje, pri novi ugodni situaciji, spremenila v aneksijo.

Tudi v obeh balkanskih vojnah leta 1912.—1913. so igrali Grki prav klavno vlogo štatistov. Pustili so Srbe, da so najprej očistili Makedonijo od Turkov in tudi v vojni z Bolgarijo naslednje leto so Grki storili prav malo in so rajše pustili, da so Srbi morali prevzeti na sebe ob Bregalnici skoraj celokupno bolgarsko armado. Skoraj brez vsakih vojnih žrtv so Grki vendar dobili Solun in Kavalo z obširnimi macedonskim slovanskim zaledjem, ker je pač situacija bila zanje zopet ugodna.

Uloga, ki jo je Grška igrala v svetovni vojni, je še v živem spominu. Najprej so Grki izdali Srbe in jih pustili na cedilu, četudi je bil dan casus foederis. Pričakovali so pač Nemce, da pridejo preko združenja Srbije in Solun, da bi se potem zvezali z njimi in sodelovali pri plenu. Ta želja se ni izpolnila, grški »priatelj« so bili tepeni, ampak Grkov niti to ni spravilo v zadrego, napravili so hitro »revolucijo«, kralj Konstantin je moral zapustiti deželo, vladlo je prevzel Venizelos in Grška je bila čez noč z vsem srom na strani antante. Ta germanofilska Grška je najbolj kričeče proslavljala znano nad Nemčijo in njenimi zavezniki in Grki so nastopili kot najslavnejši zmagovalci, četudi v vsej svetovni vojni menda niti ene kapljice krvi niso prelili in so stopili pod »orožje« šele potem, ko je že bil boj dobojevan.

Situacija je bila zopet ugodna. Antanta je hotela kaznovati Bolgare in Turke in Grška je dobila — razum šmirne z velikim malarzijskim zaledjem — še carigradsko zaledje, Tesalijo, po veliki večini svojega prebivalstva slovansko deželo, v kateri žive Grki samo kot kolonisti po mestih.

Enako ulogo, kakršno igra Italija v Jadranskem morju, igra Grška v Egejskem morju. S Solunom, Kavalo in Dedeagacem je zaprla dohod do Egejskega morja nam in Bolgarom, s Smirno Turkom. Za te naravnost velike uspehe se imajo zahvaliti Grki samo konjunkturam, ampak zadovoljni še vedno niso bili, hoteli so imeti celo Malo Azijo in spametovali se niso niti potem, ko jih je Kemal paša premagal in vrgel daleč nazaj — zaželeli so si Carigrada in obnovitve starega bizantinskega carstva, ki bi seveda moralo biti grško. Tako je prišlo do prask med izvidnicami pred Cataldžo in sedaj nastaja vprašanje: kak bo konec teh prask?

Do prave vojne med Grško in Turčijo najbrže ne pride in ako vendar pride do tega, bo Grška skoraj gotovo zopet poražena. Pa to še vedno ne pomeni, da bo Grška imela od tega kako škodo, ker konjunktura je morda zopet ugodna. Angleži bi morda zelo radi videli Grke v ulogi formalnih čuvarev. Bospora in Dardanov in — končno — morda uprize Grki zopet kako »revolucijo« v Atenah in se na ta način prikupijo tudi Francozom, ki so hudi nanje radi germanofilskega Konstantina.

Grki so sanjati. Radi dosedanjih, naravnost nečuvnih uspehov, so postali že izraziti megalomani. Bizantinsko carstvo hočejo obnoviti, postati hočejo gospodarji Balkana in Male Azije in se ne zavedajo, da s tem ovirajo v razvoju mlade in krepke sosedne narode, ki lahko tudi najdejo ugoden moment, ko bodo Grkom zaklicali: Nazaj v svoje naravne meje!

V nedeljo popoldne
javni nastop dijaštva in vojaštva.
Zvečer v Tivoliju velika
ljudska slavnost.

Odgoditev nar. skupščine.

TUDI ZADNJA SEJA BREZ KVORUMA. — KRATKO POČITNIŠKO ZASEDANJE ZA REŠITEV URAĐNIŠKE PRAGMATIKE.

Beograd, 4. avgusta. (Izv.) Današnja seja skupščine se je pričela ob 11. uri. Po izvršenih formalnostih in odgovorih ministrov na razna vprašanja posameznih poslancev, ki so bili samo lokalnega značaja, je predsednik dr. Ribar takoj prekinil sejo, ker je bila sklicana konferenca načelnikov posameznih skupin.

Na konferenci, ki se je vršila v ministrski sobi skupščine, so bila izražena mišljenja o zakonu o vojni odškodnini, vendar pa do sporazuma ni prišlo, ker zavzema vlada v tem vprašanju svoje

posebno stališče. Predsednik dr. Ribar je po konferenci naznanil rezultat skupščine in potem sejo takoj zaključil, ker ni bilo kvoruma. Prihodnja seja bo sklicana pismenim putem.

V parlamentarnih krogih se zatrjuje, da se sestanice zbornice najbrže šele sredi meseca septembra. Ni pa izključeno, da se sestanice na kratko zasedanje že med počitnicami, da reši zakona o volitvah v oblasne skupščine in o uradniški pragmatiki.

Pisma kraljeviča Gjorgija.

KONFISCIRANI BEOGRADSKI LISTI. — DEFINITIVNA UREDITVE KRALJEVIČEVH RAZMER.

Beograd, 4. avgusta. (Izv.) Danes so beograjski listi objavili neka pisma kraljeviča Gjorgija na ministrskega predsednika in narodno skupščino, ki jih navaja posl. Angjelić v neki interpelaciji na ministrskega predsednika. »Beograjski Dnevnik« je ta pisma objavil v celoti, policija pa je prepovedala razširjenje tega lista. Civarčičev »Stari beogradski Dnevnik«, »Politika« in »Novi List« so objavili ta pisma v izvlečku. »Politika« je pripomnila, da je vlada začela reševati vprašanje kraljeviča Gjorgija, ki je bil včeraj pri Pašiču in dr. Ninčiču. V političnih krogih se tudi, da je minister Trifković odstopoval na Bled, da tudi v tej stvari razpravlja s kraljem.

Pisma kraljeviča Gjorgija so izzvala v Beogradu precejšnjo senzacijo, pa se v političnih krogih komentirajo različno. Nekateri smatrajo, da če tudi je posl. Angjelić pisma priložil svoji interpelaciji, ki jo je izročil predsedniku narodne skupščine, vendar ni taktično in pra-

vilno, da se ta pisma širijo v javnosti, tem manj, ker je to vprašanje kraljevega doma. Današnja »Tribuna« stoji na stališču, da teh pism ni treba objavljati, ker izvirajo iz nervozne histerije. List smatra, da kraljevič Gjorgije novinarjem ni dal intervjujev, ki so se objavili in da je vlada dolžna, da uredi to vprašanje.

V tej zahtevi je presbiero izdal objavo, v kateri ugotavlja, da je zaradi objavljenja pism, ki jih je kraljevič Gjorgije poslal vladi dne 23. marca 1921, 23. februarja 1922, na vojnege ministra in na predsedništvo narodne skupščine dne 23. maja 1922, policija v »Politiki« in »Starem beogradskem Dnevniku« konfiscirala neka mesta in »Beogradskemu Dnevniku« prepovedala izhajanje za en dan.

Beograd, 4. avgusta. (Izv.) Presbiero javlja, da je danes popoldne kraljevič Gjorgije posetil kabinet ministrskega predsednika in obenem tudi beograjskega župana.

Fašisti gospodarji cele Italije

NOV IZBRUH POBOJEV MED FAŠISTI IN KOMUNISTI. — POULIČNI BOJI V MILANU, GENOVI IN DRUGOD. — FAŠISTI ZASEDLI MILANSKI MAGISTRAT.

Rim, 4. avgusta. (Izv.) Iz Italije prihajajo poročila o velikih izgredih in nasiljih fašistov in komunistov. Tudi v Tivoliju v Rimu so se zgrabili komunistični železničarji s karabinierji ter je bil en komunist ubit, več železničarjev pa ranjenih. V Spezziji je bil v boju s fašisti ustreljen sin generala Capodona. V Livornu so fašisti naskočili Delavski dom; v boju, ki je trajal celo uro, je bil en delavec ubit, 18 delavcev pa težko ranjenih.

V Milanu so fašisti zasedli magistrat. Mase ljudstva so podpirale fašiste, ki so medtem zadrževali policijo in vojaštvo. Na balkonu so razobesili trobojnice. Socialistični obč. svetovaleci so s protestom odšli iz magistratnega poslopja ter so jih morali ščititi vojski. D'Annunzio je imel hujkajočo govor na svojo ardit. Baje prevzame vlado nad Milanom grof Salli. Stotnik Sorni je zasedel mornariški urad.

Tudi v Jakinu (Anconi) so se vršile borbe ves dan; fašisti so porušili šest hiš in zažgali Delavski dom. Genova je zasedlo 5000 fašistov; v borbah sta bila dva človeka ubita. Takisto poročajo iz Sienne o ljutih borbah s fašisti, ki so povsod zmagovali, ker imajo oporo v ljudstvu.

Milan, 4. avgusta. (Izv.) Tukaj so se včeraj popoldne vršili nešteti spopadi delavcev s fašisti. Tukajšnji delavci namreč še niso nehali stavkati, pod pretvezo, da iz Rima od osrednjega odbora Delavske zveze še niso dobili novih direktiv. Zato so fašisti požgali ali vsaj poškodovali društvene lokale zveze železničarjev, zveze cestnih železničarjev, komunističnega kluba in socialističnega kluba. Delavci so streljali nanje in jih v barikadnih bojih več ranili, dva fašista se v bolnici borila s smrtjo. Težko ranjenih je bilo tudi več delavcev. Ob šestih zvečer so fašisti naskočili pa-

lačo Marino, ki je sedež občinske uprave in končno vdrli vanjo in razobesili iz nje svoje zastave in grbe. Lokalno poveljstvo milanskih fašistov se je namestilo v županovi pisarni. Ob desetih zvečer se je na balkonu palače naenkrat pojavil — d'Annunzio, ki je bil živahno aklamiran in je imel na množico hujkajočo govor.

D'Annunzio, ki je bil živahno aklamiran, pa je ponavljal: »Prisecite tu na timavsko zastavo in na moje poveljnice zvestobo do smrti!« Fašisti so vsi noč rjuli po ulicah in prepevali. Včeraj ob 4. uri popoldne je delavska zbornica sklenila, da se prične delo danes.

Genova, 4. avgusta. (Izv.) Tajni nacionalni komite Delavske zveze je včeraj objavil ta-le razglas: »Nacionalni komite Delavske zveze izraža tem potom svojo zadovoljnost nad potekom in razvojem splošne stavke, ki je vnovič pokazala silno moč delavstva, in pozivlja vse organizacije Delavske zveze, naj vzpostavijo delo.« Takoj nato so izdale podobne proglas tudi reprezentanca Nacionalne organizacije delavstva, Generalna konfederacija dela in Centralni komite sindikata italijanskih železničarjev, s čimer je bilo stavke v tovarnah v četrtek popoldne, na železnici pa danes ob 6. uri jutraj večina konec.

V Genovi so se včeraj popoldne zopet spopadli fašisti z delavci, pri čemer sta bili ustreljeni po strojnica dve osebi, več pa je bilo ranjenih. V Florenzi in Bologni je štraka popolnoma, v Rimu deloma konec, le v Milanu stavka še traja.

V Alessandriji so fašisti požgali socialistično Casa del Popolo, v Livornu je vlad nasilstvo fašistov socialistična občinska uprava odstopila. Tudi v Astiju in Padovi so fašisti požgali tamošnja poslopja delavskih zbornic.

IMENOVANJE PODTAJNIKA V FINANČNEM MINISTRSTVU.

Beograd, 4. avgusta. (Izv.) Danes je bil podpisan ukaz o imenovanju posl. dr. S. Popovića za državnega podtajnika v finančnem ministrstvu.

PRIPRAVE ZA VOLITVE.

Beograd, 4. avgusta. (Izv.) Državni odbor se je lotil posla za razdelitev volilnih okrožij. Sedaj se bavi s statistiko. Ko bo ta posel končan, se bo definitivno določilo, koliko poslancev se ima voliti pri bodočih volitvah v narodno skupščino.

SVOBODNA TRIBUNA V SLUŽBI G. KAMENAROVICA.

Zagreb, 4. avgusta. (Izv.) Na včerajšnji neokusni napad »Slobodne Tribune« glede afere Jadranske banke, v katerem se je napravila neka paralela med zadevo v Trstu in med Kamenarovićevo afero v Ljubljani, odgovarja danes v »Riječu« v članku »Pro domo« na uvodnem mestu g. Tonj Šlegel, v katerem razlaga politično in poslovno stran vse afere ter dokazuje, da so neokusne paralele »Slobodne Tribune«, kolikor se tičejo napada na Svetozara Pribičevića in dr. Žerjavo, popolnoma neresnične in brez podlage.

Nemški odgovor na francoski ultimát.

NEMČIJA OBETA PLAČILO OBROKA 15. T. M. — ODKLANJA PA FRANCOSKO PRAVICO DO REPRESALIJE.

Berlin, 4. avgusta. (Izv.) Odgovor nemške note na zadnjo noto francoskega ministrskega predsednika z dne 26. julija je bil nocoj predmet razprave v ministrskem svetu. Določili so besedilo note, ki se je takoj odposlala v Pariz. Jutri opoldne se izroči po zastopniku nemškega poslanika v Parizu francoskemu ministrskemu predsedniku in se šele tedaj objavi. O vsebini note se danes nastopno: Nemška vlada ugotavlja, da dosedaj še niso dospeli meritorični odgovori belgijske in angleške vlade na nemško prošnjo glede znižanja mesečnih reparacijskih obrokov. Vseled tega je še vedno dana možnost, da pride do skupne ureditve z zavezniki do 15. avgusta, ko zapade prihodnji mesečni obrok. Ako pa do tedaj ne bi dospel končnoveljavni odgovor belgijske in angleške vlade, bo nemška vlada storila vse, da se

omogoči plačilo tega obroka. Nota opozarja nato na nevdružljivost naziranja gosp. Poincaréja, da je Francija upravičena do retorij proti Nemčiji, ako se ne bi plačal reparacijski obrok v dosedanji višini. Po versailleski pogodbi imajo zavezniki v tem slučaju le pravico zapleniti vsoto, ki izvirajo iz likvidacije nemške lastnine v inozemstvu. Nemška nota opozarja končno na katastrofalni padec nemške marke, ki onemogočuje Nemčiji plačevati reparacijske obroke v dosedanji višini 2 milijonov funtov.

FRANCOSKE REPRESALIJE.

Pariz, 4. avgusta. Francija namerna zažeti proti Nemčiji z represalijami in hoče baje 7. avgusta iz Alzacije in Lotaringije izgnati 150.000 Nemcev ter zaseči njih imetek.

Amerika vztraja na povračilu dolgov.

ANGLIJA LAHKO PLAČA. — EVROPA NAJ OMEJI OBOROŽEVANJE

Washington, 4. avgusta. (Izv.) Ameriški zakladni urad pripravlja odgovor na Balfourjevo noto, kjer se izjavlja, da Amerika ne more anulirati dolgov, zlasti ne dolgov Anglije, ker ta lahko plača. V političnih krogih se izjavlja, da bi anulacija zavezniških dolgov imela za posledico izpremembo zakona o zunanjih po-

sojih. Harding pa nikakor ne more staviti takega predloga, da se ne zameri volilcem za prihodnje volitve, ki bodo že letos v novembru. Predsednik Harding je od genovske konference sem mnenja, da mora Evropa sama urediti svojo hišo zlasti v tem, da zmanjša izdatke za oboroževanje.

Zahteve železniškega uradništva.

Zidani most, 4. avgusta. (Izv.) Tu se je vršilo danes pod vodstvom Uduženja železniških činovnikov zborovanje zastopnikov železniškega uradništva iz Slovenije, Hrvatske in dela Bosne; zborovanje je bilo nepričakovano dobro obiskano. Zbor je po obširnem poročilu in mestoma burni debati o današnjem brezupnem gospodarskem položaju železniškega uradništva odobril resolucijo, s katero uradništvo zahteva takojšnje zvišanje draginskih doklad, uveljavljenje železniške službene pragmatike, zopetno uveljavljenje pravice do stanarine, revizijo uredbe za provedenje kronskih v dinarske plače, povišanje dnevnice za službeno potovanja in nadomeščanja, revizijo odnosno spopolnitev dosedanjih določb glede prispevkov za službeno obleko in drugih službenih doklad ter povišanje štetja vojnih let pri računanju za napredovanje in pokojnino. Uduženje je bilo pozvano, da takoj ukrene potrebne, eventualno sporazumno z drugimi organizacijami, da se te zahteve čimprej uresniči.

Zbor je nadalje ugotovil, da je sedanjí obupni gospodarski položaj železniškega uradništva nemalo kriv na tem, da se železnice v naši državi ne morejo konsolidirati in da strokovno usposobljeno osebo zapušča službo, ker mu privatna podjetja nudijo mnogo boljše pogoje za življenje. Resolucija je precej ostra in bo doposlana pristojnim činiteljem.

Grško-turški boji.

Solun, 4. avgusta. (Izv.) Po vesteh tukajšnjih in atenskih listov se nadaljujejo spopadi med grškimi in turškimi četami ob Cataldži. Turki, ki se boje s svojimi napadi sami izzvali, so bili odbiti in poraženi. Tudi z Bospora poročajo, da je prišlo do spopada med grško torpedovko in neko turško obrežno baterijo.

MEDNARODNI ŠAHOVSKI TURNIR V LONDONU.

London, 4. avgusta. (Izv.) Pri današnjem tretji rundi mednarodnega šahovskega turnirja v Londonu so bile igrane nekatere sijajne igre. Rubinstein je premagal Wahlstucha v igri damskega kmeta, ki je trajala ravno dve uri. Zmagal je po 23 potezah s sijajnim napadom, ki je končal z žrtvijo tekača. Dr. Vidmar je v igri z dr. Tartakowerjem žrtvoval svoj kraljico, vendar se je moral dr. Tartakower po 36. potezi vdati po holandski obrambni igri. Réti je premagal prof. Marottija v sijajni končni igri. Igral je takozvano dunajsko partijo v 50 potezah. Euwe je premagal Watsona v igri damskega kmeta v 29 potezah. Aljošin pa v lepi igri Worowskega v 32 potezah, dočim je Maroczy podlegel po 33. potezi Bogoljubovu. Capablanca je z lahkoto premagal Yatesa. Končno je še Atkias obvladal Morrisona.

ARETACIJA ATENTATORJEV NA SCHEIDEMANNA.

Berlin, 4. avgusta. (Izv.) Atentatorja, ki sta dne 5. junija izvršila v Caselu atentat na bivšega ministrskega predsednika Scheidemanna, sta bila danes v Gornji Sleziji, v mali vasi blizu Gliwice, aretirana. Pišeta se Wurm in Halber.

Borza

Zagreb, devize: Dunaj 0.145 — 0.16, Berlin 11.25 — 11.50, Budimpešta 4.20 — 4.25, Bukarešt 58, Milan izplačilo 382.50 — 385, ček 380 — 385, London 374 — 376, Newyork ček 83 — 83.50, Pariz 680 — 685, Praga 206 — 207.50, Svica 1550 — 1600, Varšava 1.70 — 1.75, valute: dolar 80 — 82.75, avstr. krone 0.05 — 0.18, češke krone 200 — 208, marke 13 — 14, lire 381 — 382, švic. franki 1575. Hrvatska eskomptna banka 171 — 172, Jadranska banka 425, Jugoslovenska banka 105 — 106, Ljubljanska kreditna banka 210 — 215, Slavenska banka 112.50 — 113, Pražediona 1150, Slovenska eskomptna banka 169, Srpska banka 152.50 — 153, Dubrovniška parob. družba 1275, Ljubljanske strojne tovarne 207.50, Trboveljska premog. družba 250. Beograd, devize: Berlin 11.40, Budimpešta 4.05, London 373, Pariz 677 — 680, Praga 204 — 204.50, Sofija 50, Svica 1600, Dunaj 0.155, Bukarešt 59, Milan 375, Newyork 81, valute: leji 58, marke 14.25. Dunaj, devize: Zagreb 153.85 — 154.13, Beograd 615.40 — 616.60, Berlin 67.35 — 67.65, Budimpešta 21.96 — 22.04, London 231.800 — 232.000, Milan 2378.50 — 2381.50, Newyork 22.125 — 22.175, Pariz 4262 — 4268, Praga 1289 — 1291, Sofija 324.50 — 325.50, Varšava 797 — 803, Curih 9893 — 9907, dolarji 51.900 — 52.000, levi 314 — 316, n. marke 67.35 — 67.85, funti 231.250 — 231.550, francoski franki 4240 — 4250, lire 2358 — 2362, dinarji 612 — 614, poljske marke 790 — 798, leji 389.50 — 390.50, švic. franki 9865 — 9885, češke krone 1286.50 — 1289.50, madž. krone 22.14 — 22.26. Praga: Berlin 565 — 585, Curih 783.50 — 786.50, Milan 187.25 — 188.75, Pariz 335.75 — 337.25, London 182.25 — 183.75, Newyork 4067.50 — 4107.50, Beograd 44.75 — 45.25, Bukarešta 24.30 — 24.70, Dunaj 0.0550 — 0.0750, Varšava 0.59 — 0.69, Budimpešta 1.79 — 1.80. Curih: Berlin 0.70, Newyork 526.25, London 23.41, Pariz 43.15, Milan 24.2750, Praga 12.90, Budimpešta 0.24, Zagreb 1.55, Bukarešta 3.20, Varšava 0.08, Dunaj 0.01, avstr. krone 0.01½. Berlin: Italija 3455.35 — 3464.65, London 3375.75 — 3384.25, Newyork 76.104 — 76.296, Pariz 6142.30 — 6157.70, Svica 14.132.30 — 14.167.70, Dunaj 1.53 — 1.57, Praga 1797.75 — 1802.25, Budimpešta 33.45 — 33.45, Bukarešt 6.50, Zagreb 860, Sofija 458.40 — 459.60.

Hči papeža

Lukrecija Borgia

Na drugi strani mize sedi mladenič, sicer ne toliko plemenitega rodu, ki si je pa s hrabrostjo in spretnostjo na bojnem polju pridobil znamenito ime. To je mladi Astor Manfredi iz Faenze; njegov oče je bil župan mesta Faenze, a tamonjšni meščani so postavili mladega Astora na čelo svojih čet in so z njegovo pomočjo enkrat že pobili vojsko Cezarja Borgije.

«Prijatelji moji, nikakor ne moremo dvomiti,» povzame Giovanni Sforza, «da so se Borgijci zakleli, da nas vse upropastijo in uničijo. Po zanesljivih vesteh, ki sem jih prejel iz Rima, je Cezar Borgia pred osemimi dnevi zopet zapustil Rim in koraka na čelo močne vojske proti Pesaru. Bogokletni papež in njegov žljivi sin sta se zaklela, da mi ugrabita grad in deželico. Nakanila sta, uničiti tudi mene, kakor sta uničila vaju, grof Imoli in grof Forli. A kadar bo gotov z menoj, se obrne razbojnik Cezar proti Vam, častiti vojvoda Ferrarski, pa tudi mnoge druge doseže enaka usoda.»

«Da se odpre zemlja ter požre Borgije in njihov okuženi Rim!» vzdikne besno vojvoda Ferrarski in udari s krepko pestjo po mizi. «Kaj smo proti tej prokleti bandi res brez moči, ali res ne moremo stopiti tej hidri za vrat, ali ima toliko glav, da nas pogoltne vse skupaj?»

«Seveda je tako,» odvrne grof Sforza, «toda tudi nas je mnogo, ako se združimo. Zato, gospodje, sem vas no-

voj pozval na sestanek. Sklenimo zvezo, podajmo si roke in prisozimo, da stojimo drug ob drugem, da odbijemo skupnega sovražnika, da ga ustavimo in uničimo.»

«Uničiti ga je treba, da,» se začne zvonki glas mladega Astora Manfredi, «ne čakajmo, da prično Borgijci kakor volkovi tuliti okrog naših domov, pojdemo jim nasproti in pobijmo jih, kjerkoli jih najdemo... Oprostite, visoki plemeniti gospodje, da sem se jaz, mladenič, ki se z vami ne morem primerjati ne po imenu in ne po potomstvu, oglašil k besedi v tej plemeniti skupščini, ampak v meni plamti srd in ne morem obvladati svojega ogorčenja. V Italijo se je pritepla kuga, imenovana Borgia. Uničuje vse po vrsti. Edino sredstvo proti tej ogledni bolezni je meč, ako spretno z njim ravna odločnost. Če že moramo vsi propasti, ker tako hočejo Borgijci, tedaj se vsaj branimo do poslednje kaplje krvi in umirajoči zadajmo volku, ki nas trga, smrtonosno rano.»

«Dobro ste povedali, Astor Manfredi,» reče Giovanni Sforza. «Dajte mi roko, prijatelj mladi, govorili ste mi iz srca!»

Tedaj vstane vojvoda Sermonske. Najstarejši je v tej družbi, dolgi sivi lasje mu padajo preko ramen in tudi njegovo brado je že pobelil sneg starosti.

«Mladi moji prijatelji,» reče ginjen, «svečano vam izjavljam, da sem z vami, v vsem, karkoli ukrenete. Toda, mar ne bi bilo umestno, da pošljemo Cezarju glasnika in ga pozovemo, da se pogaja z nami? Da govorim točno: papež in njegov nemirni sin sta se vrgla na naše blagajne. Potrebujeta

denarja, da lahko nadaljujeta svojo blazno razpisnost. Jaz za svojo osebo sem pripravljen, doprinesiti težko žrtev, da tako preprečim strašno preplavanje krvi.»

«Rajši si dam odsekati obe roki,» sikne Alfonz Ferrarski, «predno se spustim v pogajanja z rimskima lopovima. Klanjam se Vaši modrosti, vojvoda Sermonske, mislim pa, da gre modrost starejšega v tem slučaju predaleč. Zlikovcu Cezarju ni do tega, da nas okrađe, on hoče imeti vse, raztrgati nas hoče na kose, ker njegov pohlep je nenasičen.»

«Dovolj smo ga že občutili na lastnem telesu,» se začne glas grofa Forli, «moj prijatelj Imola in jaz moreva dovolj povedati o nenasičnosti Borgijcev. Ali ni Borgia sklenil premirja, ali se ni obvezal, da miruje orožje štirinajst dni, dokler ne zaključimo pogajanj? Imola in jaz, ki sva z združenimi četami predstavljala čvrsto silo, sva se ločila in povedla vsak svoje čete nazaj v svojo domovino. Toda baš na to je računal Borgijec, ker z nama skupno ni mogel ničesar opraviti; ko pa sva se ločila, nama je bil posamezno seveda kos, zažgal Imolino mesto, pobil straže in vdrl sredi premirja v trdnjavo. Bil je čudež, da se je sam grof Imola umaknil smrti, ker borgijski volkovi so bili žejni njegove krvi. In ko so se plameni, v katerih je izginjalo Imolino mesto, še vili proti nebu, se je bogokletni lopov Cezar obrnil proti meni, potolkel moje čete in razdeljal moje mesto, katerega sem moral brez obrambe prepustiti njegovi samovolji. Oprostite, vojvoda Sermonske, ampak če govorimo o pogajanjih s Cezarjem, tedaj samo doka-

zujemo, da tega krvavega psa še ne poznamo dovolj.»

«Pogodbe z Borgijci morajo biti pisane s krvjo,» prične srdito Astor Manfredi. «Zato, plemeniti gospodje, se moramo pobrigati, da bo kri, s katero bomo pisali, borgijska. Čemu tudi obupavati? Predno se Cezar pojavi pred Pesarom, poteče najmanj sedem dni, a v tem času lahko dovedemo od vseh strani vojske čete do Pesara. Vaš grad, grof Sforza, slove kot neosvojljiv. Naj si torej Borgia ob tem skalovju nekaj časa lomí zobe, a kadar mu malo otopijo, planemo v temni noči od vseh strani nadenj in zgrabimo plašljivega razbojnika. Istočasno, grof Sforza, bruhnete Vi s svojimi junaiki iz trdnjave... pa da vidimo, gospodje, ali vrag zamore Cezarja, ki mu je zapisal svojo dušo, očuvarji pred našim orožjem! Ker enkrat mora zmagati pravična stvar.»

Burno odobravanje je spremljalo govor mladega Astora. Navdušeni po zarkih Manfredijevih besedah so se dvignili vojvode in grofi in mu segali v roko.

«Zdaj davno slutim, gospodje,» reče stari vojvoda Sermonske, «da se meščani v svoji vztrajnosti bolj in bolj razvijajo in postajajo naša krepka opora. Dajte mi roko, Astor Manfredi! Pozdravljam Vas kot našega zaveznika. Proti Borgijcem se morajo knezi, meščani in kmetje enako oborožiti, da uničijo te volkove.»

«Ako hoče Bog, se bodo izpolnile Vaše besede, plemeniti vojvoda,» odvrne Astor Manfredi. «S skupno pomočjo bomo zbrali dovolj pesti. Prinašam Vam ponudbo svojega rojstnega mesta, ki je pripravljeno za skupno

obrambo postaviti na bojišče štirinajst stotnih, osemsto jezdecev v oklepih in dvanajststo pešcev.»

«Štiri tisoč mož,» vzdikne mirki vojvoda Ferrarski, «postavlja moja vojvodina. To so izkušeni borci, ki se ne strašijo niti smrti, niti vraga, pa tudi ne ognjenih žrel, katere je baje Cezar dobil od svojega prijatelja, kralja francoskega, in ki baje mečejo kamentit krogle, da razrušijo najjačše zidove.»

«Naj poskušajo svojo srečo na zidu vojvodnega gradu,» reče grof Giovanni Sforza s prijaznim smehljajem, «prijatelji, ne verujte v take čudovitosti, ker je vse laž in pretiravanje. Jaz vsaj nikoli še nisem videl takih peklenških strojev, pa mislim, da jih tudi ne bom, četudi dočakam še tristo let... Kaj hočeš, Bartoldi, kako vest mi prinašaš?»

Poslednje besede grofa Sforze so bile namenjene staremu kastelanu, ki je prihitel v dvorano.

«Milostljivi gospodar,» prične starac z drhtečim glasom, «ravnikar je dospel v grad neki pastir, ki želi govoriti z Vami in ostalimi visokimi gospodi. Donaša važne in strašne vesti. Iz globoke rane na glavi mu skozi povoj teče kri. Pripoveduje, da so vsi ob ohali Foglia, komaj tri ure oddol, popolnoma požgane, živina odgnana, moški pobiti in zlostavljeni, ženske posiljene... ker se je med temi nesrečniki nenadoma pojavil — skobec Cezar Borgia.»

Kakor da je iz zagonetnega, tajinstvenega topa tresčila med nje kamentit kroglja, tako so gospodje planili kviksu, a njihova lica so od strahu prebledela. (Dalje prih.)

Objave

* Vprizoritev drame «Veleja» v Litiji. Splošna organizacija vojnih invalidov, vdov in sirot za Slovenijo vprizori v nedeljo, dne 6. avgusta, ob pol 8. uri zvečer v dvorani Sokolskega doma v Litiji «Velejo», dramo v treh dejanjih. Igralci so po večini invalidi, sodelujejo pa tudi člani ljubljanske dramatice šole. Vse invalidom naklonjeno občinstvo vabimo, da poseti v obilnem številu predstavo, katere čisti dobiček je namenjen v prid vojnim žrtvam. Po predstavi prijateljski sestanek v gostilni g. Pleničarja, kjer bo igral invalidski «šramel».

* Za dečji in materinski domi kraljice Marije so darovali: Ženska realna gimnazija v Ljubljani 575 Din, dr. I. Lah 25 Din, Mestni urad v Kočevju 250 Din, Županstvo Murska Sobota 1250 Din, Hranilnica in posojilnica v Dolu pri Hranitniku 50 Din, Skaberne Avgust 100 Din, Posojilnica v Ribnici 1000 Din, Županstvo Maribor 100 Din, Zveza nastavljenec denarnih zavodov 250 Din, I. mestna dekliška meščanska šola pri sv. Jakobu Din 508,35, Društvo za varstvo in oskrbo sirot v Logatcu 100 Din, Društvo davčnih uradnikov direktne davčne službe 220 Din, Županstvo Tomišelj 500 Din, Županstvo Trzin 500 Din, Udruženje železniških činovnikov 1000 Din, Narodni ženski savez, beograjski del 1000 Din, Županstvo Videm ob Savi 250 Din, Malovič Matko, Novo mesto kot čisti dobiček dveh slavnostnih kino predstav Din 144,70, Podružnica Kola jugoslovenskih sester v Krškem Din. 468,50.

* Sprejem novincev v finančno kontrolo. Finančno ministrstvo je rok za vlaganje prošni za sprejem v finančno kontrolo podaljšalo za nedoločen čas. Podrobnosti so razvidne iz razpisa, objavljenega v «Uradnem listu» z dne 23. maja t. l. št. 52.

* Pri mestnem magistratu v Ptuj je razpisano mesto provizoričnega magistratnega tajnika. Začetna plača je enaka plači državnih uradnikov 10. činovnega razreda. Prosilci morajo imeti prakso v občinski pisarni ali politični službi. Prednost imajo prosilci s pravnimi izpiti. Prošnje je vložiti do dne 15. avgusta.

* Zakup koločvorske restavracije v Brodu. Direkcija državnih železnic v Zagrebu razpisuje natečaj za zakup koločvorske restavracije v Brodu. Uporaba se prične dne 1. septembra, pogodba pa se sklene za nedoločen čas. Kavičjo v znesku 100 dinarjev je vložiti do dne 12. avgusta. Natančnejša pojasnila daje direkcija državnih železnic v Zagrebu v sobi št. 16.

POLET NA SEVERNI TEČAJ.

Kakor iz Londona brzoljavno poročajo, je moral Amundsen svoj nameravani polet na severni tečaj, ki je bil določen, za prve dni meseca avgusta, preložiti na prihodnje leto. Brezlična poročila njegove ekspedicijske ladje «Maud» javljajo, da je ladja v Beringovem zalivu naletela na ogromno ledeno barikado, ki jo je prisilila, da se je vrnila na rtič Hope. Letalo je z ladje že izkrcano in prenešeno na krov neke ameriške ladje, s katero upa Amundsen prispeti na rtič Barow. Ker pa je že precej pozna letna doba in so vremenske razmere letos neugodne, bo Amundsen svoj polet na severni tečaj izvršil šele meseca junija prihodnjega leta. Amundsen bo s svojimi spremljevalci prezimil na rtiču Barow. Na krovu ladje «Maud» so vsi zdravi.

Odgovorni urednik Fr. Brozovič. Lastnik in izdajatelj Koncencij «Jutra». Tisk Delniške tiskarne. d. d. v Ljubljani.

Vremensko poročilo

Ljubljana, 4. avgusta 1922.

Ljubljana 306 m nad morjem

Kraj opazovanja	ob	Zračni tlak	Zračna temperatura	Veter	Oblak 0—10	Padavine mm
Ljubljana	7.	764.5	16.0	vzhod	več obl.	—
Ljubljana	14.	762.4	25.2	sev. vzh.	več jasno	—
Ljubljana	21.	762.0	21.7	brezvetra	več obl.	—
Zagreb	7.	758.3	19.0	"	jasno	—
Beograd	7.	764.3	15.0	"	oblačno	—
Dunaj	7.	765.3	16.0	sever	"	—
Praga	7.	765.6	11.0	brezvetra	megla	1.0
Inomost	7.	763.9	12.0	"	oblačno	—

V Ljubljani barometer nižji, temperatura normalna. Sonce vzhaja ob 4.44, zahaja ob 19.27

Solopetje

poučuje za opero, koncerte in cerkveno petje ter zdravi tudi slabe in distonirane glasove, gospa Berta de Pap-Stoekert, Stari trg 17/III. 2409

Lepa prilika!

V prometnem kraju Slovenije je naprodaj velika hiša

z lepim sadnim in zelenjavnim vrtom. Dolnji prostori v glavni fronti — štiri sobe s pritliklinami — takoj na razpolago. Anđ. zav. Drago Bezeljak, Ljubljana, Sodna ulica 5. 2524

Naročajte, čitajte in razširjajte dnevnik „JUTRO“!

Razno perilo

za dame, gospode in deco priporoča trdika A. & E. Skabernè, Ljubljana, Mestni trg št. 10. 115

Suhe gobe, lipovo cvetje, brinjevo olje in poljske pridelke plača najbolje trdika 20

SIRC-RANT, KRANJ, telef. int. št. 9, in nudi po najnižjih cenah na debelo sladkor, riž, olje, kavo itd.

Najfinejša ljutomerska vina

ima v zalogi Lovro Petovar, Ivanjkovec las'nik vinogradov v Jeruzalemu. 2399

Platnene zastavice

v državnih in narodnih barvah (velikost 30 x 40 cm) a K 30.— ima v zalogi 2531

Drago Schwab Ljubljana, Dvorni trg 3.

Več tesarjev

sprejme 2396

Josip Kregar tesarški mojster Ljubljana, Cesta na Kodeljevo. Plača po dogovoru.

Kupimo vsako množino brusnega lesa

(Schleifholz), debelega od 7 cm in čez, dolgega od 1 m in čez, za takoj in za poznejše stalne dobave. Ponudbe I. jugoslov. posredovalnici za les v Mariboru.

POZOR!

2407 Soboslikarska in pleskarska dela

sprejemam ter jih izvršujem lepo, trpežno in po najnižji ceni. Ant. Stiplošek, slikar in pleskar, Ljubljana, Rožna ulica 13.

Proda se zemljišče v Dravljah

v obsegu 45.000 m² z dovlačnico, dolgo 150 m, in kretnico, zelo pripravno za industrijsko podjetje. Obvezne ponudbe je poslati do 15. avgusta na poštni predal št. 166 Ljubljana. 2406

Gradbeno podjetje

ing. Dukić in drug Ljubljana, Bohoričeva ul. 20.

se priporoča za vsa v to stroko spadajoča dela. 21

Sprejme se spreten trgovski pomočnik

manufakturst, za večjo trgovino na deželi. Prednost imajo izlozbeni aranžerji. Stanovanje in cela oskrba v hiši. Ponudbe na upravnishvo „Jutra“ pod „št. 500“. 2402

Mali oglasi

stanje do 20 besedi Din. 3.—, vsakih naslednjih 5 besedi 1 Din. — Trgovski oglaš, dopisovanje, se premično do 20 besedi 5 Din., vsakih naslednjih 5 besedi 2 Din. — Plače se aspiro. (Lahko tudi s znami.) Na vprašanje se odgovorja le, ako je vprašanje priloženo znanka za odgovor.

Službe

Absolvent trg. šole

tudi začetnik, z lepim nastopom, se sprejme v engros trgovino v Ljubljani. Ponudbe z zahtevo plače na upravnishvo „Jutra“ pod „Takojšen nastop“. 2530

Gospodična,

trgovsko naobrazena, vajena vseh pisarniških del, išče primerne mesto, najraje kot pisarniška moč. Cenjene ponudbe pod «Marljivost» na upravo «Jutra». 2528

Kot skladiščnik

ali predelavec iščem mesta, s prakso pri deskah, tramovju in hlohdi. Cenjene ponudbe pod «Skladiščnik» na upravo «Jutra». 2525

Učenceo

2519 za manufakturno trgovino se išče. Ljudska preskrbovalnica, Turjaški trg 1.

Iščo se služkinja

v pomoč in nadomestilo gospodinj. Opravlja bi vsa hišna dela in v kuhinji v prijaznem kraju. V poštev pridejo le resne osebe od 30 let naprej. Nastop takoj, oskrba dobra, plača 600 do

1000 K. Naslov v upravi

«Jutra». 2397

Potnik,

izvrsten akviziter, išče mesto. Ponudbe pod «Provizija» na upravo «Jutra». 2405

Brusača

2398 za polnojarmerne sprejme lesna družba «Ilirija», Ljubljana, Kralja Petra trg 8. Plača zelo dobra. Hrana in stanovanje v hiši.

Deklica

2383 iz poštene hiše želi vstopiti v pouk v trgovino s specerijskim ali mešanim blagom. Cenjene ponudbe pod «Kranj 151» na upravnishvo «Jutra».

Prodaja

Sokolski kroj, dobro ohranjen, se poceni prodaja. Zupanci, krojač, Poljska cesta 60. 2517

Psa tičarja,

2408 dve leti starega, dobro izurjenega, rujave barve, se prodaja. Cena po dogovoru. Anton Košenina. Gomiljekopri Celju.

400 m tračnico,

130 mm visoke, okoli 33 kg pri metru težke, z vsemi pripadajočimi deli (tračnice ležeče v Mariboru), se takoj

oddado. Ponudbe na poštni

predal 29, Maribor. 2304

Stanovanja

Stanovanje,

obstoječe iz dveh sob, kopalnice in ostalih pritliklin, se zamenja s stanovanjem od treh sob. Naslov pové uprava «Jutra». 2404

8000 K nagrada

za stanovanje z eno do dveh sob in kuhinjo za september, oktober ali november. Pisma pod «Stanovanje» na upravo «Jutra». 2516

Lokali

Fotografski atelje

z inventarjem ter malo skladišče se takoj odda. Vprašati je: Franjo Kurnik, Maribor, Koroška cesta 1. 2521

Nepremičnosti

Zamenja se hiša

s nekoliko zemlje, njivo in sadonosnikom na prometnem kraju pri žel. postaji ob državni cesti, v kateri se je izvrševala trgovina, za hišo ob južni železnici ali pa v mestu Mariboru, Celju ali Ljubljani. Ponudbe na Fr. Pipan, Sv. Lenart v Slov. gorici. 2523

Oglasi v „Jutru“ imajo dober uspeh!

Prometni zavod za premog

d. d. v Ljubljani prodaja

iz slovenskih premogovnikov velenjski, šentjanski in trboveljski premog

vseh kakovosti, v celih vagonih po originalnih cenah premogovnikov za domačo uporabo kakor tudi za industrijska podjetja in razpečava

I. čehoslovaški in angleški koks za livarne in domačo uporabo, kovaški premog, črni premog in jajčne brikete.

Naslov: 16 Prometni zavod za premog, d. d. v Ljubljani, Miklošičeva c. 15/II.